

Posudek oponenta na disertační práci Mgr. Olgy Melzochové *Vliv evropského reformního judaismu na americký reformní judaismus v 19. století*

Mgr. Olga Melzochová se ve své disertační práci zhostila tématu v českém jazykovém prostoru opomíjeného, přesto však zajímavého a důležitého.

Učinila tak metodicky a zodpovědně.

Ponejprv uvádí čtenáře do problematiky: Zaoberá se mj. společenskými proměnami v 18. století, koncepcí státu a občanství, zrodem reformního judaismu v Německu, pojmem tradice a vztahem k ní, postavením žen.

Načež se soustředí na fenomén vlivu evropského reformního židovství na průběh a podoby židovské reformy v USA a v Kanadě, respektive na specifika amerického pojetí reformního judaismu. Dynamiku a určité tenze uvnitř amerického reformního židovství ilustruje na některých postojích dvou osobností pro rozvoj tohoto hnutí zásadních, totiž rabiho Isaaca Meyera Wise a rabiho Davida Einhorna.

Autorka oplývá hlubokými znalostmi daného tématu.

Zvláště je třeba vyzdvihnout skutečnost, že Mgr. Melzochová shromáždila velké množství informací přímo v amerických archivech. Což značí intenzivní a erudované, detailní badatelské úsilí.

Počin Mgr. Olgy Melzochové působí kultivovaným, pozitivním dojmem.

Mé připomínky se tudíž týkají jistých opomenutí a některých unáhlených formulací. Konkrétně jde o:

- 1) Nepřesnosti ohledně studia židů na evropských univerzitách (viz s. 20).¹
- 2) Nepřesnosti ohledně židovství a zkoumání historie (viz s. 40) – vždy totiž existují výjimky: Josephus Flavius, Justus z Tiberiady, *Seder olam raba*, *Josipon*, Achima'ac ben Palti'el (11. stol.), velké množství zpráv o pronásledování Židů a pogromech [z pozdního období viz

¹ Jakkoliv byly univerzity v Padově a v Leidenu evropskými výjimkami, autorka je měla zmínit. Blíže např. SHATZKY, Jacob. *On Jewish Medical Students of Padua. Journal of the History of Medicine and Allied Sciences*, 1950, vol. 5, no. 4. ISSN 1468-4373 (tehdy neuváděno), s. 444–447. Dále např. COLLINS, Kenneth. *Jewish Medical Students and Graduates at the Universities of Padua and Leiden: 1617–1740*. Rambam Maimonides medical journal, 2013, vol. 4, Issue 1. ISSN (elektronik). Přístupné z: 2076-9172 <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3678911/>. Poslední aktualizace nevedena_ [cit. 2018-08-08]. Srov. též RUDERMAN, David B. *Jewish Thought and Scientific Discovery in Early Modern Europe*. Detroit: Wayne State University, 2001. ISBN 0-8143-2931-4. Chapter Three. Padua and the Formation of a Jewish Medical Community in Italy, s. 100–117.

např. *Jeven Mecula* od Natana Nety Hannovera (poprvé vyšla r. 1653 v Benátkách) aj.] a samozřejmě *Me'or ejnajim* (Mantova, 1573—1575) od Azarji dei Rossiho (1513—1578).

3) Johann Caspar Lavater (viz s. 29) nebyl luteránský ministr, ale zwingliánský duchovní.

4) V jinak velice pěkně napsané pasáži, týkající se života a díla Mošeho Mendelssohna, se nachází zmínka ohledně „odhalených zákonů“ a „odhalených dogmat“. V českém jazykovém úzu je v náboženských a filosofických souvislostech lépe mluvit o „zjevených zákonech“, „zjevených dogmatech“ atp.

5) Je škoda, že fenomén americké identity není pojednán obšírněji a z více perspektiv, takový postup by autorce umožnil pregnatněji vystihnout nuance a komplexní souvztažnosti tématu.

6) Zůstává otázkou, zda úvahy Olgy Melzochové v záležitosti asimilace (linoucí se celou její disertační prací) vnímat striktně v dobovém kontextu, kdy se pojem integrace v dnešním slova smyslu nepoužíval² a interakce menšinové kultury s většinovou znamenala její vstřebání majoritou [příčemž v americkém milieu tento pojem nemusel mít vždy negativní konotace (viz představa „melting pot“ atp.)].

Přes výše uvedené výhrady a výtky parciální povahy považuji disertační práci Mgr. Olgy Melzochové ***Vliv evropského reformního judaismu na americký reformní judaismus v 19. století*** za originální, kvalitní a přínosnou, svědčící o odbornosti autorky a vyhovující požadavkům kladeným na doktorskou disertační práci.

V Praze, 12. srpna 2018

doc. ThDr. Markéta Holubová, Th.D.

HTF UK v Praze

² Srov. např. GIDDENS, Anthony. *Sociologie*. Praha: Argo, 2013. ISBN 978-80--257-0807-1, s. 592–593 aj.